

*sonis facta de ipsis, non obstante, libere revertantur,
id est, sine nova collatione. Ut Glossa interpreta-*

C A S U S I I

PAMELIUS, cum permutasset de pacifice ad pacificam suam Curam de S. Godardo cum Cajo, pro Capellania quadam, cuius possessio ab uno tantum mense iste gaudebat; & cumque venissent uterque in dictorum Beneficiorum possessionem, contigit a Petro item inferri Cajo, de titulo memoratae Capellanie, de qua provideri sibi imperatraverat, ex presentatione Patroni Laici; & obtineri Arreftum supremi Senatus, quo Caius de ejusdem possessione fuius dejectus. Qua de re queritur Pamelius, num id sibi juris cedat, ut possit Curam suam, pleio jure repeteret, & absque eo quod opus sit, novam iterum sibi provisionem impetrare?

R E S P O N S.

Non est unde possit ambigi, quin Pamelius in causa proposito valeat tuam. Curam pleno iure reperi abeque eo, quod opus ei sit illa nova provisione; De conjecturide non potius nova Collatio, inquit Rebuffus, (b) quando quis redit ad suum beneficium, ut notari Joannes Andreas. Quod confirmat eruditus admodum Jurisconsultus Arreto supremus Senatus Parisiensis, quod iuxta laudata cum conjecturide 2. Maij 1515, pronuntiatum est; deinde addit, in ejusmodi causa circuus postfessionem posse omnino agi juxta legem, (c) qua fatur, ex breviori absentiâ civilem non amitti possitionem.

Quam Rebussus ceterique Juris Interpretes te-
ment sententiam, eandem Cabasutius amplecti-
(d) Si evincit contingat Beneficium permutatio-
ne questionis, inquit prelatus Canonista, datur
regressus ad alterum dimissum ratione tacita condi-
tionis in illa dimissione inclusio: si permutatum
Beneficium non fuerit evictum, fine qua nemo
proprium dimittetur Beneficium.

Quam decisionem luculentem omnino potest probare quadam Constitutione Bonificii VIII. (e) in qua memoratus Papa declarat eum, qui suum Beneficium cest pro alio Beneficio, in quo fuit et non potuit rueri, propterea quod de eodem a Papa fuisse ante tam prouidum, aut illud item, ipso inicio, Summus Pontifex sibi referaverit: poise omnino in prius beneficio plenius profus jure restituisti: Statuimus, ut, si ipsi de collectione, seu refrigeratione predicta certiores efficiantur, sublata difficultate quacumque omnino dimisiter Beneficium, sic sibi de falso collata, ad Beneficia sua priora a (collectione quibuscumque perfonis facta de ipsis sequagnum obstante) libere revertantur, Eundem quoque modum in dimittendo recepta, Et recuperando dimissa, quad omnes alios, qui foſan occasio ne predicta sua dimisiter Beneficium, Et dimissa per alios facient affiscunt, per omnia determinum for pandunt. Quae ipsissima sunt verba laudati Summi Pontificis.

m uno ore conclamant,

nostri Juris Canonici Interpretes, & Jurisconsulti Gallici: quemadmodum Japon., Faber, Charondas, Dureanus, Epiphesius, & plurimi alii, quo memorat Cabaftus (P), quorum pleniora obseruant, ei qui in prius suum Beneficium scire revertitur, juris istud non fieri iuxta usum apud nos receptum, nisi primum obtenta a Regio Judice sententia, qua fiat ei, prioris Beneficij repetendi libera facultas. Atque haec est, quae in hocce Regno plurimum invadit Juri priscitum, quam non modo citatum a Rebus Arreftum, plurimaque alia, que te- fatur, quo tempore vivebat, pronunciata esse, hoc est, ab annis 170. & amplius induxerunt, sed etiam alteriorum Arreftorum uberrima, copiosissimae phalanxes, que referuntur ab autoribus, qui colligendi Arrefts operam dederant.

C A S U S I I

IGNATIUS cum præbendam quandam librarum
sexcentarum census annui pensione ducentarum

E S P O N S

a Chrysologo , Resignarii ipsius improba fides , vel etiam in deneganda pensione pertinacia ; & deinde sententiam obtineri , quia licitum ei fiat , clausulam exequi , quam fuit signatura Romana , hoc est , possessionem repetere , iurare fibi vindicare Prioratus , quem resgnavit in favorem Paulini . Sane postquam constiterit de resignarii negligentiis vel mala fide in solvenda pensione beneficia , addit Cabauftinus , ratio suha erit in vim clausebujus Pontificis aperiendi regressum , non utique sola conquerens autoritate ; sed in vim no- vii iudicis , citata parte .

C A S U S V.

CANDIDUS Prior S. Joannis , in Religioso
quodam Ordine solemniter emisit professionem ,
non renegato Bono & Fisco , de quo post octo circiter dies a Collatore fuit in favorem Iosephi provi-
vum . At vero post sex mentes ab illinc , profes-
sione memorati Candidi nulla prorsus declara-
ta , five ex defecta requisita statim , aut integrâ
anni probationis excurrendâ , vive tandem propterea quod is , a quo receptus est , gradu legitimi
Superioris Monasterii non insigniretur , de Mo-
nasterio Candidus egressus fuit ; & contendit id
sibi facultatis hodierna die fieri , ut ad Prioratum
suum revertatur , & de eodem expellat eum , cui
fuerat de dicto Prioratu a Collatore provisum .
Numquid , quod sibi jus vindicat aliquo funda-
mento æquitatis innititur ?

REHABILITATIO.

Vocabulum REHABILITATIO in sensus diversos accipitur. 1. Namque aptatur & quidem optime, cum sermo habetur de viro nobili, qui ab indita sibi generis claritudine defecit, vel quia sordidis factis eam imprudenter inquinavit, vel quia eadem, aliquo iudicio secundum juris formulas pronunciato, fuit spoliatus. Quæ eum in pristinum gradum nobilitatis restituunt Literæ Regiæ, dicuntur Literæ Rehabilitationis, & differunt a Literis, quæ sub nomine Literarum nobilitatis circumferuntur, quæ etiam sunt pro rursus necessaria, quando postremos inter Majores occurront plusquam duo, qui stemmata natalium maculaverint.

2. Accommodatur etiam vox eadem iis, qui cum aliqua infamia ignominiose notati sunt in judicio, obtinent impertiri sibi Literas Rehabilitationis, quibus a Rege restituuntur in bonam famam & laudabilem existimationem; ut fert genus dicendi forense.

³ Usus etiam invaluit, ut diceretur rehabilitatio matrimonii, in quo nimur irreperat vitium aliquod, de qua potissimum materia legenda sunt ac consulenda, quæ collectanea edidit de Combes Scriba Fori Parisiensis Ecclesiastici (e).

4. Vocabulum *rehabilitatio* accipitur in praesenti titulo pro quadam voce, quae juxta usum Ecclesiasticum maxime frequentatur, cui generalis ista notio ut plurimum subjicitur; nimur restituere aliquem Ecclesiasticum in eum statum & gradum, quo insigniebatur ante contractum ab eo Canonicum impedimentum, propter quod muniorum suorum exercendorum iure deciderat: Atque in sensu stricto & magis proprio sumitur in istum sensum, nempe solvere, ex dispensatione Superioris, Ecclesiasticum quedam impedimento peculiari ac proprio irregularitatis, quo reddebatur omnino inhabilis ad gerendum Ministerium Ecclesiasticum, aut quo ei privilegium ipsius conditioni annexum abrogabatur. Qua de re recurrere licet ad ea, que sumus prosecuti sub Titulo *Irregularitas*.

Vide DISPENSATIO de IRREGULARITATE.

RELIGIO.

VOx RELIGIO, plerumque intelligitur de Monasterio, seu Conventu, in quo Religiose personae degunt atque commorantur, quandoque etiam de ipsomet vita regularis instituto, quod ibidem sequuntur sub quadam certa regula, peculiaribusque ac propriis Constitutionibus. Adhibetur quoque idem vocabulum, ut significetur pietas & probitas morum alicujus personæ; quemadmodum quando dicitur, virum quempiam esse religionis plurimæ.

(a) Polman. (a), est virtus moralis, inclinans creature voluntatem, ad tribuendum Deo Latia culsum debitum.

Neque vero virtus tantummodo moralis est; quod mores informet juxta normam rationis & aequitatis dictamen; sed etiam inter cæteras quascumque virtutes primum locum obtinet. Licet enimvero Theologica virtus non sit, quia felicit Deum non intendit tanquam objectum suum immediatum; quanquam eum sibi proponat ut finem proprium; sed potissimum versatur circa cultum debitum Deo exhibendum, tanquam circa objectum suum primarium & magis principale; proxime tamen accedit ad naturam virtutis Theologicæ, ipsi ministrum deferendo istum cultum, quasi tributum quod Creatori a creatura naturali quodam jure reperendum est.

(b) Id. Ibid. (b), Atque ea potissimum de cœnâ laudatus Theologus definit (b) cultum, qui dicitur Latia. Testimoniorum infinite excellencia Divine, & infinite proprie submissionis ad eam. Quæ quidem omnia apprime congruent cum Doctrina S. Thomæ, ut vide se liceat in loco, quem ad marginem indicamus (c).

Eliciuntur actus Religionis, tam interiores, quam exteriores, 1. Deum reverentissime colendo. 2. Illi serviendo cum vero pietatis affectu, & fervore sincerae caritatis (d), teste S. Augustino separari non potest a vero cultu, qui ei exhibendus est. Pictas, cultus Dei est, nec colitur ille, nisi amando. 3. Ei processus adhibendo, & offerendo Sacro-sanctum Sacrificium. 4. Semetipsum ei votis astringendo. 5. Eum testem invocando legitimo aliquo jurejurando, quod ideol astumitur, ut de veritate quæ affirmatur, possit certo certius constare. Idolatria, impietas, blasphemia, ars magica, veneficum, divinatio, sacrilegium, supersticio, peccata constituant, quæ virtuti Religionis ut plurimum ac certissime adverfantur:

Cæterum etiam Religionis solam Deum spectet quasi primarium ac precipuum magis objectum; non tamen excludit cultum, quem exhibemus S. Virginis, Angelis, & Sanctis, quos veneramur tanquam amicos Dei, & quibus preces nostras dirigimus; ut nostris Mediatoribus apud ipsum supremam Majestatem: adeo ut, quemadmodum Religionis vult, ut summa reverentia cum Reliquiæ tum Imagines Ianctorum relative ad ipsos obseruantur; sic etiam præcipiat, ut ipsimet colantur propter eminentiam & sanctitatem quibus insigniuntur, relative ad Deum, qui omnis eminentia & sanctitatis fons est atque principium.

Discutiemus postea, quoniam in easa possit Religionis reticeri; quandonam vero debeat palam ac publice declarari.

Nulla est gens, nullaque natio reperitur in hac rerum universitate, apud quam non vigeat Religioni aliqua species. Judæi quamquam a se invicem disiuncti, atque cæteras inter Nationes dispersi, in iis tamen locis, in quibus Religionis exercenda fit eis copia, quædam vestigia retinet illius Religionis, quæ florente veteri Lege, antiquitus obtinuit, & jisdem scrupulose ministrum infundit. Musulmanni seu Mahumetani & ceteri infideles suam Religionem habent. Romani, qui portentosam adeo Deorum multitudinem collere ambiebant, vindicabant sibi quoque suam, cuius istam Cicero affert definitionem: Religionis est, per quam reverenti famulatu, ceremonia divini cultus exercentur (e). Est etiam Sinenium, Tartarorum, Japonum, Africanorum & quorunque sunt generatim Americanorum propria Religion, nequidem iis exceptis, qui Barbari & Agrestes appellantur, quales sunt Hiroquæ, Miltipiani, & alii innumeri; indeque est, quod Plutarchus assertere non dubitaverit, multo facilius posse construi superbam atque immensum aliquod ædificium, non adhibitis neque calce, neque arena, neque intrita; quam ali-

RELIGIO.

aliquam administrari Rempublicam, non accersito subſidio Religionis, quoniam nihil reperitur, cuius imperio moveantur populi, qui in partem veniunt Reipublicæ; quicmadmodum experientia fatis superque compertum est. Inde Religionum diversitas originem duxit, quod post diluvium, qui plurima præstabat auctoritate, id sibi sumperint, ut etiam circa Religiones leges ferrent: adeo ut, qui purus & integer huc usque steterat divinus cultus, haud multo post in variis superstitiones totus sensim abierit, ex quibus in idolatriam brevi postea fuit perverse immutatus: atque eo usque tenebra rationibus offusa sunt, ut multitudinem animalium ac plantarum tanquam Deum suum habuerint, & auguste sancteque coluerint; quin etiam plurimi eos fuerint venerati, qui impudicitie, furti, & adulterii fæte Deos tutelares exhibebant. Immo tot obtinebant Religiones, quot Dii fingebantur, inquit S. Athanasius; & consequenter tot varii cæremoniarum ritus, totque diversa cultum rationes (a). Diversa oppidatim, vicatimque numina, ut compendio dicam omnium Idololatriæ Genuis diffimilis est Religion. Quod sic perseveravit, excepta lege quam Deus Iudeis dedit, ad adventum usque Jesu Christi, qui diffusam ubique Gentium impietatem delevit, Demones fugavit, qui imperium ipsius occupaverant, ibidemque supremum cultum sibi tanquam Diis arrogabant; & veram Religionem restituit, quæ nunc stat & semper est ad finem usque consummationemque futurorum sæculorum perseverantia.

Quibus præmissis, exigit jam rerum ordo, ut de Christiana Religione, de qua porissimum in præsenti titulo agitur, sermonem aggrediamur; non ulterius immorantes, quæ isti vocabulo subjiciuntur, variis notionibus aperiendis.

CASUS PRIMUS.

MARCINELLUS Catholicam profens Religionem, cum incidet in Regionem quamdam hereticam, in qua vera Religionis plurimum examinatur: diligenter omnino præcasit, ne Catholicum fæse proderet in multis occasionibus, in quibus laudem gloriampque maximam sibi peperifet, si Catholicus viderit non erubuerit. Numquid ideo confensus est sub oculis divini Judicis criminis aliquid contraxisse?

RESPONS.

Ut professo veræ fiduci, stricte loquendo, penet a præcepto tantum affirmativo, & præceptorum affirmativorum propria hæc est natura, ut obligationem non importet, nisi in quibusdam temporibus, occasionibus, atque circumstantiis, palam fit, non obligari aliquem, ad declarandam suam Religionem in quibuscumque temporibus, occasionibus, ac circumstantiis. Ea que sunt necessaria ad salutem, inquit S. Thomas (b), cadunt sub præcepto divinae legis. Confesso autem fidei, cum sit quoddam affirmativum non potest cadere, nisi sub præcepto affirmativo. Unde eodem modo, est de necessariis ad salutem, quo modo potest cadere sub præcepto affirmativo divinae legis præcepta autem affirmativa non obligant ad semper; et si semper obligant. Obligant autem loco & tempore & secundum alias circumstantias debitas, secundum quas oportet actum humanum limitari ad hoc, quod sit actus virtutis. Sic ergo confiteri fidem non semper, neque in quolibet loco, est de necessitate salutis; sed in aliquo loco & tempore. Jamvero tempus, occasions, & circumstantiae, in quibus præceptum vim habet obligandi, ex sunt primum, in quibus ipsiusmet divina gloria intereat, ut Religionis palam aperiatur. Quod scilicet per omissionem huius confessionis, subtraheatur honor debitus Deo; ut loquitur idem Doctor Angelicus. Si enī quis non potest suam Religionem retinere, quin inde läderentur honor, & gloria, quæ Deo debentur:

(c) S. Thom. 22. procul dubio teneretur omnino, ad suam fidem, & Religionem palam ac publice professandam. Secundo loco cum agitur de salute, aut de spirituali commodo proximi: aut etiam utilitas proximi impendenda, quæ verba S. Thomas semper prosequuntur, pura si aliquis interrogatus de fide te-

ret, et ex hoc crederetur, vel quod non haberet fidem; vel quod fides non esset vera, vel alii per ejus taciturnitatem avenerentur a fide; aut etiam in ipsa animo fluctuant. Ex quibus S. Doctor sic inferit: In hujusmodi enim casibus confessio fidei est de necessitate salutis: proindeque aperte, & in conspectu omnium generoflo animo emittenda est.

Quod etiam locum habere debet, licet ex publica fidei professione, que fieret, scandalum ostendatur. Quia veritas doctrina, sit alibi præstatus S. Doctor (c), non est dimissenda propter scandalum, sicut nec Christus veritatem sue Doctrinæ propter scandalum Phariseorum dimisit, ut habetur Matth. 15. (d). Atque eo potissimum fundamento fratre Congregatio de propaganda fidei, cum Christianæ Doctrinæ Præcones apud Sinas Innocentius X. conculcaverint de decem, & septem difficultatibus, quarum septima erat scilicet, utrum obligarentur, ad publice prædicandum Jesum Christum Crucifixum, atque ponendam ante conspectum in suis Ecclesiis quidem imaginem: licet inde Pagani plurimum offendentur: Decreto typis Rome mandato anno 1645. declaravit, id ipsum incumbere obligationis, non quidem quiesceras conciones habent: sed in quibuscumque occasionibus, quæ congruerent, & servato modo, qui Christiani prudenter proprius esset.

Principis igitur præmissis inobedientiam est, ut proposita de Marcellino difficultas in præsenti specie solvatur, quanquam enim vero certissimum sit, non esse de necessitate salutis, ut fidem ac Religionem suam coram hereticis, qui eandem exprimunt atque persequuntur, aperte profiteatur: Non enim quilibet tenetur, fidem suam coram persecutori proferri, inquit rursum alibi prefatus S. Doctor (e), sed in causa, est de necessitate salutis, & quando scilicet aliquis, a persecutori deprehensus, de fide securius, quam confiterentur. Quod quidem in sequenti decisione jam jam venit magis ex professo dicentiendum.

(a) S. Athanasius oratione contra Gentiles.

(b) Idem iusta in Ep. ad Rom. c. 14.

(c) S. Thom. 22.

& dices ea.

coram Marchio.

15.

CASUS II.

Gordius, cum ex necessitate quadam per tres menses iter habuisset in Regnum alienigenum, in quo quinque reperi possunt fidei Catholice additi, dare admodum vexantur, quam solent inducere hereticae pravitatis Ministris, vestem ipse fibi de industria induit; ut de sua Religione minus suspicione injiceret, & tanquam Minister habetur, aut saltem existimaretur eandem, quia in eo Regno obtinet, profiteri Religionem: nonne sic fere gerere potuit abique peccato?

RESPONS.

Quanquam alienum prorsus sit ab omni culpa, fibi vestem induere more nationum diversarum, apud quas degitur, cum id sit bono animo: peccatum tamen gravissimum est, quando eo animo agitur, ut simulat profilio Religionis alienae, quocunque esse supponatur. Ita docet Tertullianus. (a) Sic verbi gratia Christianus, qui gravissimi alienus commodi causa vellet haberi tanquam Iudaicæ Religionis additus, atque Romæ degens eo confilio petasum flavum illuc ferret, qui eo loci quasi Religionis istius tessera consideratur, quamdam Apostolica speciem profecto admitteret. Porro rem egit Gordius non minus improbandam: quippe fibi vestem induerit, quia solummodo militorum seu Pastorum hereticorum propria erat, ea potissimum mente, ut talis existimatetur, & publice haberetur; sub pretextu, quod ea ratione fese ab imminenti fibi vexatione subduceret; nemo namque inficiaverit, ipsi (quod Christiano vero prorsus insignit est) suile temporalia commoda, Religione omnino potiora, & ab ipso simulata esse falsa Religionis professionem, cum ipsi suppeditat aliunde, unde veram, quam profitebatur, Religionem posset modis aliquibus ab omni culpa remotis obvolvere.

Egregium sane nobis exemplum subministratur de Religio fidei, qua fervida est, cum retinende veræ Religionis occasio praebetur: Eleazar exemplum intelligi volumus, qui familiariam suorum improba confilia animo constanti fuit apernatus: quæ quidem confilia sic ipsi dirigebantur: *Huius autem, qui affabunt, iniquam carnis amicitiam, tollentes eum secreto, rogabant effervi carnes, quibus vesci licet, ut simulatur manducasse.* sicut Rex Antiochus imperaverat (b). Verum sanctissimum venerandissimum que senex annos natus 90, nihil hec fiet: amoremque Religionis, ipsius vita desiderio preponens: Respondit eis dicens, præmitti se velle in infernum (c). Atque sic ad eos verba habuit, quibus fatis innuebat, id fibi animo persuasum esse, feso alter gerere non posse, quin dignum cruciatibus extermis crimen perpetraret: (d) Nam et in presenti tempore supplicis hominum eripit, repudiat illis, sed manus omnipotenter nec viruis, nec auctoritate effugiam (e).

(b) Mach. 5. 21. & 22.
(c) Id. Ibid. v. 22.
(d) Id. ibid.
(e) Collaq. Andegav. metris Maji. 1712. 3. q. 4.
85.

Vide

IMPERIMENTUM EX
FIDES
MONASTERIUM;
PROFESSIO;
RELIGIOSUS;
RELIGIOSA.

CASUS III.

VALERIUS, Religionem Catholicam profens, cum incidisset in quendam Regionem, in qua sub pena capitis interdicuntur quocunque praedicta Religionis exercitationes, tenetur in vinculis, & a Magistratu Disciplina politica praefecto de praefata Religione exercita accusatur. Num ipse incombis obligatio declarandi in isto cafu a se esse ejusmodi Religionis exerceri professionem, si certum habeat ex ista confessione, fibi vita intermixta immixere: aut nonne saltem fictum ei est, responsum aliquid ambiguum adhibere, quo fese posuit impendenti fibi capitum discrimini cripare?

RESPONS.

Absque dubio est, Valerium in specie proposita prorsus obligari ad professandam suam fidem, neque posse ab eo sine crimine Religionem, cui adiicitur, silentio dissimulari, neque eandem ambiguous responsum obvolvi: quanquam ex sua Religionis confessione perfectum habeat, futurum, ut certissime morti detur. Cuius rei ratio hac est, quod sicut iuxta S. Paulum, fides cordis requiri ad justitiam, ita confessio oris necessario desideretur ad salutem (f). *Corda enim creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem.* In ea autem Apostoli verba sic habet S. Augustinus (g), *Quid prodest corde credidisse ad iustitiam, si dubitis proficie, quod corde conceptionem est.* Verum equidem est, inquit laudatus Pater, quod Intus fide in Deum videat: sed parum est. Deinde prosequitur sanctissimus Doctor. Ne confitarris baniunc, times superbos, & ei preponis superbos, qui pro te dispergunt superbos. *De Christi nomine erubescit.* Exeo quod erubescit modo hominibus, habet erubescere, cum venerit in gloria sua reditarius, quod promisisti bonis, quod ministratus est malis. *Veneristi?* Quid facis, si te puder humiliare meta, non eris in claritate mea. Tandem sic concludit ille Pater. *Dilectus ergo mala verecundus; accedit salubris impenitentia, si impudentia dicenda est.*

Quae verba S. Augustini prorsus aduersantur Theologo cuiudam, Disciplina remissioris morum fautori, qui eo temeritatem ac imprudentiam devevit, ut etiam propagnaret, non condemnandum esse silentium simile ejus, de quo questionem habemus in subiecta spacie: quique, sicut ipmēt datum Decreto Innocentii XI. dato feria quinta 2. Martii 1679, contra faxiginta quinque propositiones morales, quarum decima octava illis verbis concipiebatur: *Sia potuisse publica quis interrogetur, fidem ingenuam confiteri, ut Deo, & fide gloriosum confidit: facere, ut peccaminum per se non damno.* Ab illa quoque pernicieti, ac detestanda nimis doctrina totus abhorret S. Thomas: ut patet ex relatibus ipsius testimonii, in dissolvenda Superiori difficultate, quæ quidem supervacandum est repetito sermone hic loci recensere (h).

(h) Rollor. petrochor. 10. collig. 1. q. 2. De Cont. 10. 5. tract. 9. 11.

disparitate Religionis.

RELIGIOSUS.

Appellatur, stricte loquendo, RELIGIOSUS ille, qui in Religione approbara ab Ecclesia, vel a Summo Pontifice, votorum castitatis, pauperatis, ac obedientia Professionem solemnem emisit (a).

Dici potest, vocem istam Religiosus; in Latino idiomate tenere locum vocis istius Religatus? Est namque Religiosus novem quasi vinculis diversis ligatus ut observatur a Rebus (b).

Primum vinculum, est votum castitatis quo voluptatis libido cohibetur.

Secundum, votum pauperatis, quo terrenarum rerum immoderata cupido coarctatur.

Tertium, est humiliis obedientia, qua superbia frenatur.

Quartum, est necessitas habenda cum virtutum viæ communis, qua obruitur inadvertia.

Quintum, est vinculum temperantie & carnis afflictionis, quo virtutes constituant omnino oppositas gula, luxuriae, & intemperantie.

Sextum, est vinculum charitatis, quo compescuntur violenti animi impetus, prætertempore impotentes nacundia morus.

Septimum, est silentium, quod proprium lingue vinculum est, quo nimis reprimitur, ne in maledicta & querelas effundatur.

Octavum, est opus manuum aut exercitium animi, quæ segniæ atque mollitiae perpetuas indicunt inimicitias.

Nonum denique, est ipse vilis & torpidus habitus, quem Religiosus deferre consuevit, quo a ventosa atque inani gloria procu eretur, & intra debitos cum humilitatis tum modicis limites continetur. De quibus omnibus Bercorum adire licet in ipsius Dictionario (c).

Nihilominus appellatur etiam Religiosus, qui licet nondum professus, de ferte habitum, qui proprius est alicujus Ordinis Religiosi, in quem se ferecepit, probacionis exercitationes ibidem peragratur.

Religiosus est persona, quæ mundo prorsus mortua est, quam potissimum debet se fere toram ponere, in vacando divino cultui, in promovenda propria sua salute, in serviendo bono spirituali proximi, quando ejusmodi Provincia ei ab Episcopo demandatur: aut in invigilando salutis ceterorum Religiosorum, qui regimini suo committuntur: nihil se fere negotiis secularibus admiscens, quorum intricatae, nimiumque negotiorum ambages ei forent impedimento, ne posset officiis, quæ fæcilius vita instituto, quod amplexus est, annexuntur, latisfacere. Monachus, ait Eugenius Papa (d) mundo mortuus est: Deo autem vivit.

Verum tamen est, iuxta quod testantur plurimi nominis prorsus insignioris Autores, quales sunt Guido Papa, Rebiffus, Bordenavius, Bouchelius & alii; admissos suile Religiosos, adgerenda munia, & sustinendas Ecclesiasticas Dignitates, puta quæ spectant munus Vicariorum generalium, & Officialis: Qui præfatos inter Autores primus recentius est, idem facit, id ita frequentari, propriis occultis videlicet Lugduni & Viennæ in Delphinatu. Bordenavius Officialis Escarenensis fæmetipsum, ejusdem usus in Civitatibus Floronensium & Escarensum, testem ecclatatum offert, & Rebiffus refert, a Tribunal Rotæ (e), ita fuisse definitum, at concertant alii Doctores, excludendo omnino esse Mendicantes ista prærogativa, utpote quæ sit a vita instituto, quod tenent, prorsus aliena: quam exceptionem plane repudiat Bouchelius, qui requirit duntaxat, ab ejusmodi Religiosis obtineri legitimam dispensationem a suis Superioribus.

Quod modo dictum est suam confirmationem accipere potest, ex quodam Canone, qui sub nomine Papa Gelasii (f) circumfertur, in quo habetur, posse Religiosum, requirente iphus Abbate, Sacerdotem ab Episcopo inauguri, a quo deinde potest delegari: *Omnia, quæ ad Sacerdotis officium pertinent vel Populi, vel Episcopi electione provide ac justè acturus.* Religiosus, inquit Bonifacius VIII. (g), executor ab aliquo in sua voluntate ultima deputatus, non potest: *cum velle & nolle non habeat;* bujusmodi Officium suscipere; vel exequi: nisi a Superiori suo perita super hoc licentia & obserua. Nihilominus advertendum est, iuxta Jus, quod moribus nostris invaluit, non permitti sub ejusmodi executoris custodia tradi, ac remanere quæ fuerunt defuncti testatoris res moventes.

Ponit Tom. III.

P. 2

Quæ

(a) In can. 1. secund. v. 1. de Reg. 2. ad. Preb. 1. nom. Reg. 2. 1. 1.

(b) Rebus.

in congr. v.

de Reg. 2. ad. Preb. 1. nom. Reg. 2. 1. 1.

(c) Beroe v.

Religio.

(d) In can. 1. secund. v. 1. de Reg. 2. ad. Preb. 1. nom. Reg. 2. 1. 1.

(e) In can. 1. secund. v. 1. de Reg. 2. ad. Preb. 1. nom. Reg. 2. 1. 1.

(f) In can. 1. secund. v. 1. de Reg. 2. ad. Preb. 1. nom. Reg. 2. 1. 1.

(g) In can. 1. secund. v. 1. de Reg. 2. ad. Preb. 1. nom. Reg. 2. 1. 1.